

како Скопје, Титов Велес, Охрид, Штип, Кратово и други.

Ако при урбанизацијата на градовите се сочува старата градска архитектура, таа ќе претставува неисцрпен историски мотив за човекот од XX век, кој има потреба и сака да ужива во она што човекот го остварил во минатото.

Во целина погледано ова издание ќе има одредена историска вредност, бидејќи во неа е обработена конкретна материја со свое значење за идните поколенија. Оваа едисија има за цел да ја иницира историската вредност на старата архитектура и при изработувањето на урбанистичките планови за нашите градови да и се даде почесно место — како историско минато на Македонија.

И. М.

ARCHIVIST, Organ saveza društava arhivista Jugoslavija, godina XIV — sveska 1-2 za 1964 godinu, str. 396 + ccxvi. Beograd 1964 god.

Овој двојброј на „**АРХИВИСТ**“ содржи статии, расправи, дискусии, реферати, материјали, описи на архивски фондови, информации, прикази на архивски публикации, библиографија, осврти на правни прописи и сл.

Едип Хасанагиќ се осврнува на донесените закони во ноември 1964 година од страна на Сојузната народна скупштина од областа на архивистиката: Општиот Закон за архивската граѓа, Закон за архивскиот совет на Југославија и Законот за Архивот на Југославија. Авторот, задржувајќи се поодделно на секој од наведените закони, го истакнува нивното значење за натамошниот развиток на архивската служба во нашата земја.

Во продолжение поместени се материјалите од V Меѓународен конгрес на архивите, одржан во почетокот на септември 1964 година во Брисел. Во целост публикувани се рефератите одржани на Конгресот и тоа: Современите методи за средување на архивската граѓа настаната пред 1800 година од Др Јоханес Паприќ, директор на Државниот архив во Манбург, Современите системи за класификација на архивската граѓа настаната по

1800 година, од А. Седе, директор на Централната управа на архивите во Унгарија. Архивските публикации, одржан од Марија Таскон, инспектор на Главната архивска управа во Шпанија, Црквените архиви, од Монсињор Гуси, директор на Ватиканскиот архив. Регрутување и почеток на кариерата на научниот персонал во Државните архиви, од А. Етебрук, архивист-палеограф при Централниот кралски архив на Белгија, Меѓународниот комитет за сигилографија од Андре Скифтер, конзерватор во Централниот кралски архив на Белгија и — на крајот — дискусиите на југословенската делегација во Конгресот. Бидејќи просторот не ми позволява да се осврнам на рефератите посебно, ќе се задоволам ако ја истакнам констатацијата, дека во V Меѓународен конгрес на архивите се сумирани постигнатите резултати во архивското поле на меѓународен план.

Во рубриката **Актуелни теми** објавена е статијата на Зоран Лакиќ — Проблеми на архивите и архивската служба во Црна Гора. Изнесувајќи го развојниот пат на архивската служба во оваа Република од крајот на 1951 година, кога е основана првата организирана архивска установа, авторот констатира дека единствениот проблем на архивската служба на Црна Гора се јавува во три форми: проблем на архивските фондови кој се состои во преземањето, по правило, на слабо сочувани и потполно несредени фондови од регистратурите, проблемот на сместување и обезбедување на архивската граѓа во архивите и регистраторите и, на крајот, проблемот на архивскиот кадар. Авторот вели дека проблемите можат и треба да се решат и во врска со тоа дава конкретни предлози.

Во рубриката **Низ архивските фондови и збирки** поместена е статијата на Лазар Келап, „Српските школи во Славонско-сремска воена граница“. Статијата е обработена врз основа на архивските фондови: Земунски магистрат, Архив града Београда и „Славонско Сремска генерална команда“, ДАЗ.

Во рубриката **Од историјата на архивите**, публикувана е статијата на Др Климе Џамбазовски, „Некои моменти од првите чекори на присобирање историска граѓа во кнежевина Србија“. Според авторот, првите чекори кон тој

правец се преземени од Друштвото српске словености, Српскиот народен музеј и библиотекарот во Министерството за просвета.

Од посебен интерес е за нас е информацијата на Даница Милиќ за материјалите од архивите во Белгија за историјата на Србија и другите југо-словенски области до 1918 година. За Македонија ги има следните материјали: солунските извештаи од 1876 година кои се однесуваат на положбата на Македонија, отпорот на македонскиот народ против турските наслства, извештаите од 1881 година за политичката ситуација во Македонија, извештаите од 1903 година за нередите во Солун и Илинденското востание. Документите од 1897-1913 година кој се водат под името „Dossier general“, содржат податоци за политичката ситуација во Македонија, македонското прашање, административните реформи во Македонија, активност на Албанците во Македонија, револуционерното движење во Македонија, балканската ситуација во 1905 г., реформите во Македонија, балканската конференција, балканските војни и др.

Гаврило Ковијаниќ публикува неколку книжевни рецензии од Бранислав Нушиќ кои ги имал напишано во вид на реферат во 1911 година.

Во статијата на Петар Милосављевиќ се зборува за донесениот закон од Српската влада во 1918 година за уедначување на јулианскиот со грегоријанскиот календар во државата на Србите, Хрватите и Словенците.

Во рубриката **Изложби** Олга Мучалица пишува за отворените изложби посветени на Вук Караџиќ, а Радмила Поповиќ — Петковиќ се осврнува на изложбата на документи за Тимочката бунa во Државниот архив на Србија.

Споменатата Радмила Поповиќ — Петковиќ се осврнува и на организацијата и стручната работа на Архивот при Министерството за надворешни работи на Белгија, а Олга Мучалица на „ARCHIVES ET BIBLIOTHÈQUES DE BELGIQUE“ Т. XXXIV, № 1 — 2, Bruxelles, 1963 г., Олга Јакимовиќ на „ARCHIVNY ČASOPIS“ — св. 1—4 за 1962 година, издание на Архиепска управa при Министерството на внатрешните работи во Прага. Радмила Поповиќ-Петковиќ на „RASSEGNA DEGLI ARCHIVI DI STATO“, Roma

1962, № 1 — 3, 1963, № 1 — 3. и на „LA GAZETTE DES ARCHIVES“ № 41, 42 1963., Др Љ. Бомир Дурковиќ-Јакшиќ се осврнува на „ARCHEION“, орган на Главната дирекција на државните архиви во Полска. бр. XXVII/1957., XXVIII/1958., XXIX/1959., XXX/1959 XXXI/1959., XXXII/1960., XXXIII/1962 г. Олга Мучалица се осврнува на „REVISTA ARHIVELOR“, орган на Генералната дирекција на државните архиви на НР Романија, свеска 2, годиште VI, 1963.

На крајот на публикацијата поместени се: Библиографија на публикации на архивска и друга граѓа историска граѓа (1945 — 1962)., Новите законски прописи од областа на архивистиката и додаток бр. XV Ивентар на Архивот на Српската академија на науките и уметноста во Белград.

Р. К.

НОВИ КНИГИ И СПИСАНИЈА*

А. К Н И Г И

Настава по историја — помагала

1. Дайри Н. Г., Обучение истории в старших классах средней школы. Москва 1966, стр. 438.
2. Гора П. В., Опыт изучения истории средних веков в VI классе. Москва 1965, стр. 210
3. Козыба Д. В., Краеведение в воспитании учащихся. Посobie для учителей Москва 1965, 79.
4. О преподавании Обществoведения. Москва 1965, стр. 130.
5. Приходько П. Т., Пропой наук (Введение в организацию и технику научно исследовательской работы молодого ученого). Новосибирск 1965, 142.
6. Школки Историјски Атлас. Београд 1965, стр. 64.

Општи истории — прегледи

7. Historija Čovječanstva. Kulturni i naučni razvoj
T. I. J. Hawkes, Prehistorija. Zagreb, Naprijed 1966, str. 435

*) Прегледот е направен во библиотеката на сминарот по историја при Филозофски факултет, Скопје, која ги поседува овие публикации.